

ZUZANA
HADROVÁ

PANIK
YOK!

PANİK YOK!

Úroveň A1 tureckého jazyka

Zuzana Hadrová

Merhaba!

Vítejte u mojí úplně první učebnice turečtiny **Panik yok!** Jelikož tyto řádky čtete, pak předpokládám, že jste (stejně jako já) propadli kouzlu tureckého jazyka a turecké kultury.

To, anebo jste s někým uzavřeli vážně zajímavou sázku. Tak či onak jste se rozhodli sáhnout po této učebnici, za což vám velice děkuji. Nebudete litovat.

Když jsem se rozhodla začít učit turecky já, psal se rok 2018. Od přírody jsem velký romantik, a tak se moc ráda dívám na zamilované filmy a seriály. Bohužel mi seznam amerických pořadů s podobnou tematikou brzy došel, a venezuelské telenovely, nebo korejská dramata, mě zase tolik neuchvacovaly. Rozhodla jsem se tedy pro radikální změnu diváckého jídelníčku a ze zoufalosti přešla na pátrání po YouTube. Třeba mi padne do oka nějaké sestříhané video, seriál si dohledám a hned budu mít na co koukat. Bingo! Narazila jsem na velice dobře vyhlížející pár v podobě Cana a Sanem ze seriálu *Erkenci kuş* (v češtině o rok později pak dost špatně překládané jako *Zasněná láska*, i když doslovný překlad je *Ranní ptáče*). Prvně jsem neměla ponětí, že se jedná o turecký seriál, ale když jsem se na něj začala na YouTube dívat s anglickými titulky z překladáče, okamžitě mi došlo, která bije. No, a i přes ten hrozný Google překlad jsem si seriál okamžitě zamilovala, načež jsem jednu chvíli titulky zkoušela z angličtiny převádět do češtiny, abych jej mohla podstrkávat všem svým přátelům a rodině. Během sledování tohoto seriálu (a později i dalších a dalších) jsem si nejenže zamilovala tureckou kulturu a jazyk, ale i obecně tureckou národu a vytvořila jsem si na těchto blízkovýchodních seriálech obří závislost. Nebylo tedy divu, že jsem brzy s nadšením začala pochycovat veškeré turecké fráze jako *Günaydın*,

Nasilsın a podobně. A to méně podivnější bylo, že jsem se rozhodla pokročit s učením turečtiny na další level. Nejdříve zakoupením v podstatě jediné pořádné učebnice na českém trhu (k roku 2021), která tu tou dobou byla – tj. *Turečtina hrou*. Ta byla sice skvělá, ale na můj vkus až příliš rozházená, chaotická, takže jsem se rozhodla udělat ještě jeden poslední mini krůček a přihlásit se do online kurzu turečtiny, za vedení Michaely Canbulat (vzala si Turka, takže rozhodně čtete *c* jako *dž*). Což byl asi největší posun v mém snažení, abych pravdu řekla, protože i když jsem čas od času byla ze třídy nejhorší, nakonec mi to ale asi dalo nejvíc (plus moje milované seriály). Po roce tohoto kurzu jsem se dostala až na vysněnou úroveň A1.

Samozřejmě že tím ale moje cesta ještě ani zdaleka neskončila. A důvodů, proč se turecky učit může být mnohem více, než nějaký „hloupý“ seriál. Jedna paní ode mě ze skupiny měla jako důvod záchranu čápů v Turecku a s tím prostě nemůžu konkurovat. Další dvě holky se učili kvůli svým tureckým přátelům, s čím už trochu konkurovat můžu, protože pro mě je láska tzv. *Netflix and chill*. Někdo jezdí do Turecka za uměním, jiný za sluněním na pláži. Někdo kvůli jídlu.

A někdo si zajde na Dolním náměstí v Olomouci na kebab a machruje, že ví, jak se řekne, který název (já teda určitě *ne*). Jiný se potřebuje naučit turecky kvůli práci. Ať je váš důvod stejný jako ten můj, nebo je úplně odlišný, je to zpravidla něco, co vás bude při učení provázet, motivovat a držet na té vaší vlastní cestě za poznáním (heleďme se, jak tu v textu pořád „přešlapuji“ a zmiňuji cesty).

No a proč jsem se tedy vlastně rozhodla tuto učebnici napsat? Hlavním důvodem byl nespíš fakt, že v Česku těch učebnic turecko-českých prostě moc není.

Z velké části jsem ale také doufala, že bych výuku turečtiny mohla pojmut trochu jiným – zábavnějším a přitom stále přehledným – způsobem. V této knížce tedy najdete určitě hodně tabulek, dostatek obrázků a hlavně – což je pro mě naprostá srdcovka – Tipy s velkým T.

Tipy na co? Na seriály. Na krásná místa v Turecku, která stojí za to vidět. Drobná okénka do historie. Tradiční turecký recept (ozkoušený a možná i krapet přezkoušený). A mnohem více! Zkrátka a dobře – jedna lepší věc za druhou. Jedná se sice o pouhou úroveň A1, současně jde ale i o jakési uvedení do turecké mentality, pečlivě posbírané a přebrané tak, aby se čtenář co nejsnadněji do turečtiny zamiloval, čímž bych vám všem dala ráda podnět k učení.

Tuto učebnici jsem pojmenovala podle jedné svojí oblíbené hlášky ze seriálu *Aşk 101*. Pochází z 2. série a říká ji moje nejmilejší postava, Kerem. *Panik yok!* znamená: *Nepanikařte!*

Což naprosto sedí k tomu, jak jsem se cítila během několika prvních lekcí turečtiny. Byla jsem strnulá, bála jsem se, že udělám chybu. Nakonec se ale ukázalo, že ty chyby na tom byly to nejlepší, protože když použiji jedno z největších možných klišé – chybami se člověk jedině učí, a já sama jsem díky nim jen lepší a lepší.

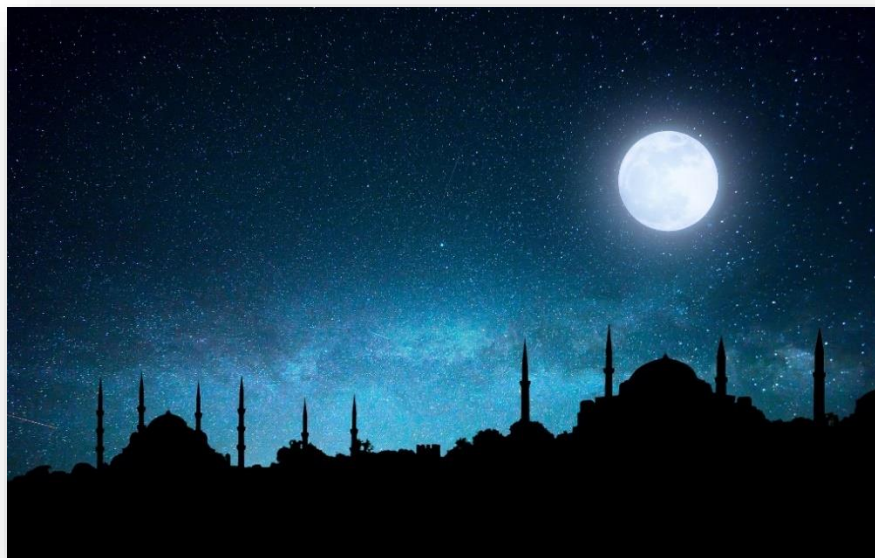
Pokud byste tedy někdy měli během učení turečtiny pocit, že je toho na vás hodně, rozhodně nedoporučuji knížku otevřít (nebo rozbalit v PDF nebo jiném formátu), ale naopak zavřít. Zhluboka se nadechnout. Dát si od učení chvilku pauzu. A hlavně – podívat se na název této učebnice.

Turečtina je nádherný jazyk. Turecko je nádherná země. A vy jste nádherní lidé, už jenom protože jste se odvážili se takový cizokrajný jazyk začít učit. Myslete při učení na to, a vůbec nebuďte nervózní, pokud budete s učením z počátku trošku zápolit.

Kolay gelsin!

KAPITOLA 1

Ve které si řekneme, kde Turecko leží, co to ta turečtina vlastně je, a jak vyslovujeme jednotlivá písmenka abecedy

Turecko je překrásná země na Blízkém východě, respektive v Malé Asii. Hlavním městem je v současnosti Ankara, ale město na které nesmí nikdo zapomenout je rozhodně Istanbul. Proč?

Istanbul (dříve Cařihrad, Konstantinopole a ještě dříve Byzantium), je v podstatě takovou kolébkou měst, jelikož už za dob Mezopotámie,

Starověkého Egypta, Antického Řecka a Říma to byla velice významná osada. Odjakživa tudy procházely obchodní cesty z Východu do Evropy a Istanbul tak během staletí nabýval rozmanitých podob.

V Turecku je úřední měnou turecká lira (je ale normální platit zde i americkými dolary, nebo dokonce eury). Úředním jazykem je pak turečtina, která patří mezi tzv. turkické jazyky.

Původně se však turečtině říkalo jinak. Byla to tzv. osmanská turečtina, která byla ale až přehnaně složitá a používala arabské písmo (pokud jste někdy viděli arabsky psaný text, tak chápete, že takové klikyháky nebyly pro většinu Turků zrovna nejatraktivnější). Právě proto přišel Mustafa Kemal Atatürk s návrhem začít psát latinkou (tedy tak, jak třeba píšeme i my). Jazyk byl přejmenován na turečtinu a nové zvyky se okamžitě ujaly (1928). Atatürk zavedl v Turecku ještě spoustu dalších věcí, proto je dobré si jeho jméno pamatovat. Přirovnala bych jej k našemu Tomáši Garrigueu Masarykovi (nebo jiné pro Česko významné osobnosti – Jan Amos Komenský, Karel IV., Marie Terezie, ... – zkrátka a dobře k některé ze zlomových osobností naší historie).

Nyní se pojďme podívat, jak tedy taková turecká abeceda a její výslovnost vypadá!

<i>Turecká písmena</i>	<i>Jejich výslovnost</i>
A	A
B	B
C	DŽ
Ç	Č
D	D
E	E
F	F
G	G
Ğ	Za a, ı, o, u prodlužuje samohlásku. Za e, i, ö, ü se čte jako j. POZOR! Existují i výjimky!
H	H
I	Čteme jako když něco nevíme a děláme hlasitou odmlku (v angličtině se tento zvuk značí jako obrácené e).
İ	İ
J	Ž
K	K

L	L (slovenské, tedy o dost měkčí než naše české)
M	M
N	N
O	O
Ö	Čteme jako kulaté e (pomůže němčina)
P	P
R	R
S	S
Ş	Š
T	T
U	U
Ü	Čteme jako kulaté y (pomůže němčina)
V	V
Y	J
Z	Z

Jak můžete sami vidět, tak většina písmen se vyslovuje stejně jako v češtině. Hlavní je si zapamatovat i bez tečky, tedy **l, I**. Dále přehláskované **ö, Ö** a **ü, Ü**. Tyto tři písmenka dělají z počátku největší problémy, jelikož zní dost podobně.

Pro pozdější význam je pak také důležité uvědomit si, že **y, Y** není v turečtině samohláska ale souhláska! (Což ostatně vidíme i na jeho turecké výslovnosti, kdy jej čteme jako **j, J**.)

POZOR! Písmeno **a, A** se sice čte jako normální **a, A**, ale existují případy, kdy jej čteme dlouze, tedy **á, Á** (Dříve se v turečtině dělaly nad písmenem stříšky, teď už na ně ale nenarazíte).

Pokud si nejste jistí výslovností, je dobré si slovíčko vyhledat na internetu a první si jej naposlouchat. Můžete to tak udělat např. přes Forvo.com, ale postačí vám i Google překladač.

CVIČENÍ 1: Přečtěte slova v tabulce tak, jak se správně vyslovují.

anahtar, havlu, köpek, yüzmek, fil, kuş, balık, tereyağı, un, jambon, havuç, domuz, rüzgar, çok, dağ, kadın, ocak, saat, ve, zaman, yol

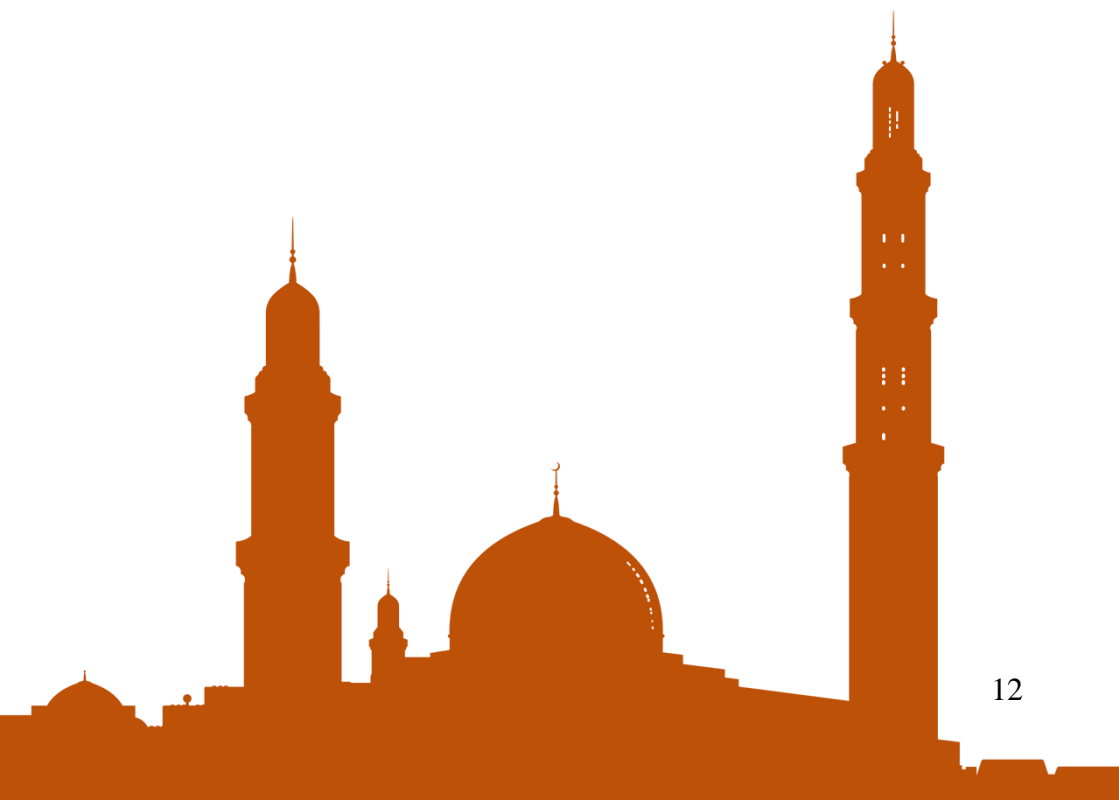
CVIČENÍ 2: Některá slova v turečtině jsou dost podobná slovům českým. Přečtěte následující slova a pokuste se uhodnout, co znamenají. Odpovědi naleznete na konci učebnice.

çay	
banka	
sekreter	
park	
kraliçe	
vişne	
kahve	
salata	
üniversite	
yoğurt	

TIP: V případě, že to budete časem myslet s turečtinou vážně, nebo pokud tuto učebnici vyplňujete na počítači, je dobré si nastavit tureckou klávesnici, kterou budete moci jednoduše přepínat zpátky do češtiny. Rozložení turecké klávesnice si pak můžete

Turci jsou velice hrdí na svoji národnost. Často bývá jejich kultura chybně zaměňována za kulturu arabskou, což pro ně může

dohledat na internetu a naučit se rozložení jednotlivých znaků, nebo si můžete zakoupit nálepky, kterými si klávesnici polepíte.

SLOVNÍČEK

auto	araba
cesta	yol
dítě	çocuk
dveře	kapı
kočka	keci
hodiny/ky/hodina	saat
holka	kız
klíč	anahtar
kluk	oğlan
kniha	kitap
květina	çiçek
letadlo	uçak
matka	anne
muž	erkek/adam
noviny	gazete
strom	ağaç
stůl	masa
mobilní telefon	cep telefonu
okno	pencere
otec	baba
pes	köpek
ručník	havlu
ryba	balık
žena	kadın
židle	sandalye